

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਜੇ

ਰਾਜ , - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਲੇਖ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. II-D/53

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ -(1898 ਦਾ ਐਕਟ V) -ਚੈਪਟਰ XXII - ਸਬਪ
ਤਿਕੜੀ * -ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ -ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ -ਕੀ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - 195
Oct. 6th.

ਸੈਕਸ਼ਨ 256 -ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ
ਹੈ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ,

* ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 264 ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕਲੌਤਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਕ ਨਿਰਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 263 ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XXII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 263 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 256 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ XXII ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਧਬ ਚੰਦਰ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1), ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਮੌਗ ਪੋ ਸਾ (2), ਤਾਜ ਬਨਾਮ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ (3), ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਲਾਲ (ਰਾਮ) ਬਨਾਮ ਤਾਜ (4)। 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ; ਵਮਾਜੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਸੋਨਾਵਨੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (5), ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਜੈਨ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ 1953 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 439, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ" ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.-ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਪਾਵਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 24 ਨਵੰਬਰ, 1952, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਈਜ਼ਾਦਾ ਕੰਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਨਿਮੋ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

Bhandari,

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ..
(1) ਕੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XXII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ U) ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ

- (1) I.L.R. 53 Cal. 738
- (2) I.L.R. 13 Rang. 225
- (3) I.L.R. 7 Lah. 303
- (4) 52 P.L.R. 149
- (5) A.I.R. 1926 Bom. 226

ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 The State
ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

v.
Lekh Raj

ਆਰ.ਟੀ
'''

7 ਅਗਸਤ 1952 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਕਰੀਬ 12 ਮਣ ਕਣਕ ਇੱਕ '
ਨੇ ਰੋਕੀ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਪਲਾਈਜ਼ (ਅਸਥਾਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ) ਐਕਟ, 1946 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਆਏ XXII ਅਤੇ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ. (1) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ (2) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧਿਆਏ XXII ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 262 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 263 ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ; ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇੱਕ ਰਿਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 264 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 263 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 264 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 263 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੀ

ਇਸ ~ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੇਖ ਰਾਜ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਡੈਸੀ ਭੰਡਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹਾਂ, ਸੀਜੇ ਸਿਯਨਜ਼ ਨੇ ਮਾਯਬ ਚੰਦਰ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਐਮ ਪਰੋਰ (1), ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਮੌਗ ਪੋ ਸਾਵ (2), ■ ਤਾਜ ਬਨਾਮ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ (3), ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਲਾਲ (ਰਾਮ) ਬਨਾਮ ਤਾਜ (4). ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ * ਅਧਿਆਇ XXII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 256 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਉਮਾਜੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਸੋਨਾਵਨੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (5) ਵਿੱਚ ਮਡਗਾਵਕਰ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਕ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵੱਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹਨ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ”

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਧਾਰਾ 263 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

---

(1) I.L.R. 53 Cal<738
 (2) I.L.R. 13 Rang. 225.
 (3) I.L.R. 7 Lah. 303 -
 (4) 52 P.L.R. 149
 (5) A.I.R. 1926 Bom. 226

ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਲੇਖ ਰਾਜ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ -----, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ- ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 256 ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ • ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਨੂੰਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ XXII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਰੰਟ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ